

محمود گبرلو

مجری، منتقد و تحلیلگر سینما و تلویزیون:

«سووشون»؛ بازگشت به هویت فراموش شده ایرانی

ارزیابی کلی شما از این سریال چیست؟ به نظر شما این اثر تا چه اندازه توانسته انتظارات مخاطبان را برآورده کند؟
برای ارزیابی یک اثر، من معمولاً ابتدا وضعیت موجود را می‌سنجم و بعد بر اساس آن درباره سریال نظر می‌دهم. در حال حاضر، ما در شرایطی قرار داریم که متأسفانه دائقه‌ی تماشاگر به دلیل ساخت فیلم‌ها و سریال‌های سطحی و نازل تغییر کرده است. مخاطب به دیدن آثاری که در اصل چندان استاندارد و جدی نیستند عادت کرده و بیشتر بر پایه شوخی‌های دم‌دستی شکل گرفته است؛ آثاری که شاید در سینمای جدی جایگاهی نداشته باشند. اما در سال‌های اخیر، شاهد شکل‌گیری یک جریان جدید در سینما و سریال‌سازی هستیم؛ جریانی که بر اساس موضوعات و موقعیت‌های اجتماعی روز و یا با اقتباس از کتاب‌های معتبر و مشهور ادبی شکل می‌گیرد. این اتفاق را باید به فال نیک گرفت. به نظر من، به‌طور کلی باید از این حرکت حمایت کرد، چرا که می‌تواند باعث بازگشت دوباره دائقه‌ی تماشاگر به آثاری عمیق‌تر و فکری‌تر شود؛ البته در کنار این عمق، جنبه سرگرمی نیز باید وجود داشته باشد. بنابراین در چنین شرایطی، ما به‌عنوان روزنامه‌نگار وظیفه داریم از سریال‌ها و فیلم‌هایی که نگاه جدی‌تر و عمیق‌تری به موضوعات دارند و به مسائل ارزشمندتری می‌پردازند، توجه و حمایت کنیم.

یکی از نکاتی که درباره این سریال در فضای مجازی زیاد مطرح شده، نقدهایی درباره کارگردانی و فیلمبرداری آن است. شما این موضوع را چطور ارزیابی می‌کنید؟
بله، من هم دیدم که در فضای مجازی نقدهای متعددی درباره فیلم‌برداری و کارگردانی سریال مطرح شده است. برخی معتقدند که فیلم‌برداری چندان مناسب نیست. دلیل این مسئله هم به نظر من این است که سریال از روی یک کتاب بسیار معتبر اقتباس شده؛ کتابی که چندین هزار خواننده داشته است. اما به نظر من، خانم کارگردان در این زمینه بسیار هوشمندانه، دقیق و باتدبیر عمل کرده‌اند. ایشان تلاش کرده‌اند که هم به کتاب وفادار بمانند و هم در عین حال، سلیق و انتظارات مخاطبان امروزی را در نظر بگیرند. به همین دلیل، می‌توانم بگویم این تعادل‌سازی میان وفاداری به متن اصلی و ایجاد جذابیت برای مخاطب عام، از نقاط قوت سریال است.

شما در صحبت‌هایتان به اقتباس ادبی اشاره کردید. انتخاب یک رمان ایرانی برای تبدیل به سریال را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
این نکته بسیار مهم است و من شخصاً از این اتفاق خوشحال هستم. اینکه یک پلنفرم و یک کارگردان سراغ اقتباس از یک داستان ایرانی رفته‌اند، آن هم داستانی که به هویت فرهنگی ایرانیان در گذشته می‌پردازد و درباره دلاوری‌ها و مقاومت‌های مردم ایران است، قابل تحسین است. من حتی یادداشت‌هایی در این زمینه نوشته‌ام و باز هم تأکید می‌کنم که چنین انتخاب‌هایی ارزشمند و قابل توجه‌اند.

شما به ارتباط این سریال با هویت تاریخی و ملی ایرانیان اشاره کردید. فکر می‌کنید این جنبه از سریال، مخصوصاً در شرایط اجتماعی و سیاسی امروز چه اهمیتی دارد؟

اهمیت این مسئله را به‌خوبی می‌توانیم در حوادث اخیر ببینیم. برای مثال، در جریان جنگ ۱۲ روزه، ما به‌شدت تحت تأثیر حمله‌های بیرونی قرار گرفتیم. حالا تصور کنید اگر مسئولان همان زمان هر شب بخش‌هایی از این سریال را که به مقاومت و ایستادگی ایرانیان می‌پردازد، پخش می‌کردند، چه تأثیری می‌توانست بر روحیه مردم داشته باشد. این سریال علاوه بر سرگرم کردن مخاطب، پیام

سریال
نرگس آبیار
زیر ذره‌بین
نقد صبا

زهرا طاهریان
میز نقد

سریال «سووشون» به کارگردانی نرگس آبیار، اقتباسی از رمان ماندگار سیمین دانشور، از همان روزهای آغاز پخش خود موافقان و مخالفان بسیاری داشته است. انتخاب آبیار برای روایت این داستان نمادین، بحثی جدی درباره چگونگی وفاداری به متن، تجربه‌گرایی کارگردان و مرز میان خلاقیت و اصالت برانگیخته است. در این پرونده، با سه نگاه متفاوت به سراغ این سریال رفته‌ایم؛ نسرین کیایی به تحلیل فرم و محتوای اثر پرداخته، رضا صدیق نقدی صریح بر تجربه‌گرایی آبیار ارائه می‌کند و گبرلو از زاویه‌ای دیگر، چالش‌های اقتباس و انتقال روح رمان به تصویر را بررسی می‌کند. این گفت‌وگوها روایتی چند صدایی از نقاط قوت، ضعف و حاشیه‌های پرچالش «سووشون» را پیش روی مخاطب قرار می‌دهد.

سووشون

بازگشت به هویت یا بازی با ادبیات

